

PENNINGS' KEERZIJDE

2010 - 2

Redactioneel

Dit keer: belangrijk tentoonstellingsnieuws, wetenswaardigheden over π , alternatieven voor het verzamelen van penningen, en het atelierbezoek aan Karin Beek. Traditiegetrouw wens ik u veel leesplezier en houd me zeer aanbevolen voor uw bijdragen: laat het mijn secretaris weten: hvdvo91@planet.nl

Oudere nummers van deze nieuwsbrief op: home.planet.nl/~vorst265/medals.html .

7 maart 2010, Arssen

Waldemar Pennings

Tentoonstellingsnieuws

Piet Esser in Beelden aan Zee

Twee bijzondere tentoonstellingen in Museum Beelden aan Zee te Scheveningen: tot 23 mei 2010. Een interessante expositie van atelierfoto's die hij bij kunstenaars in Parijs maakte, in de jaren 1947 – 1954. Esser (1914-2004) was niet alleen ook een begaafd fotograaf, maar zijn foto's geven ons inzicht in de omgevingen van wereldberoemde kunstenaars. In de kleine zaal is verder een retrospectief gewijd aan de beeldhouwer-penningmaker Esser, en of dat al niet meer dan genoeg zou zijn voor een bezoek: er is in de bibliotheek ook nog een klein penningoverzicht van leerlingen van Piet Esser. Tragisch als u geen kans zou zien beide exposities te bezoeken en denk niet, ach ik heb nog tot 23 mei de tijd, want dit zijn exposities waar je eigenlijk minstens twee keer naar toe zou moeten.

Traverse Gemeentehuis De Bilt

In de Traverse van het gemeentehuis is tot en met 21 april 2010 een bijzonder aardige tentoonstelling te zien uit het bezit van verzamelaars. In een aantal vitrines en glazen kasten zijn penningen en gerelateerd kleinplastiek te zien van kunstenaars als Floyd DeWitt, Nynke

Schepers, Ruth Brouwer, Christl Seth-Höfner, Eric Claus en anderen. Hier zie je verschillende penningen die je normaliter niet aantreft. En passant ook schilderijen van Dirk Breed en Dolf Zwerver. Deze tentoonstelling mag je als penningliefhebber eigenlijk niet missen.

Het gemeentehuis aan de Soestdijkseweg Zuid 173 te Bilthoven is van maandag tot en met vrijdag geopend tijdens kantooruren.

Cor Hund in de Rietlanden te Amsterdam

De echte penningliefhebbers zijn veelal ook geïnteresseerd in het andere werk van penningmakers en hoewel Cor Hund (uit te spreken als Hund) niet veel penningen maakte, verdient hij aandacht voor zijn (klein-)plastiek. Te zien tot en met 30 april a.s. in Galerie de Rietlanden, Rietlandpark 193 te Amsterdam (www.derietlandenexposities.nl)

De Π (pi) – penning (vervolg)

Na het verschijnen van het verhaal over de pi-penning van Cil van Ingen Schenau in het vorige nummer van Keerzijde, werden we door Pim de Pagter attent gemaakt op het bestaan van een compleet gedicht van 126 woorden, van de Franse wiskundige Édouard Lucas (1842-1891).

Als u de letters van elk woord van het gedicht telt en achter elkaar zet dan krijgt u zo de eerste 126 decimalen van π . Het schrijven van een gedicht is geen eenvoudige zaak en het schrijven van een gedicht over π al helemaal niet, maar om het dan ook nog π te laten representeren: het is ongelooflijk knap. Het gedicht is in het Frans, voor het gemak is een vertaling toegevoegd.

Que j'aime à faire apprendre un nombre utile aux sages !

Immortel Archimède, artiste ingénieur,

Qui de ton jugement peut priser la valeur ?

Pour moi, ton problème eut de pareils avantages.

Jadis, mystérieux, un problème bloquait

Tout l'admirable procédé, l'ouvre grandiose

Que Pythagore découvrit aux anciens Grecs.

Ô quadrature! Vieux tourment du philosophe

Insoluble rondeur, trop longtemps vous avez

Défié Pythagore et ses imitateurs.

Comment intégrer l'espace plan circulaire ?

Former un triangle auquel il équivaudra ?

Nouvelle invention : Archimède inscrira

Dedans un hexagone ; appréciera son aire

Fonction du rayon. Pas trop ne s'y tiendra :

Dédoublera chaque élément antérieur ;

Toujours de l'orbe calculée approchera ;

Définira limite ; enfin, l'arc, le limiteur

De cet inquiétant cercle, ennemi trop rebelle

Professeur, enseignez son problème avec zèle

Ruud Terlouw kwam met een vertaling (en daarvoor geldt natuurlijk niet dat het de decimalen van π representeert):

Onsterfelijke Archimedes, creatieve ontwerper van oorlogstuig,

Wie kan uw inzicht naar waarde schatten ?

mij was uw probleem evenzo waardevol.

Ooit legde een mysterieus probleem

de gehele bewonderenswaardige methode stil, het grootse werk

dat Pythagoras voor de oude Grieken ontsloot.

O kwadratuur! Aloude kwelling van elke filosoof

Onoplosbare ronding, maar al te lang hebt ge

Pythagoras en zijn navolgers uitgedaagd.

Hoe de ruimte van het ronde vlak binnen te gaan ?

Een driehoek te vormen daaraan gelijk ?

Een nieuwe vinding : Archimedes tekent

Een zeshoek erin; schat het oppervlak
Op basis van de straal. Daarbij laat hij het zeker niet:
Elk reeds ingetekend onderdeel brengt hij opnieuw aan;
Steeds meer benadert hij de berekende baan;
Hij bepaalt zo de grens; en tenslotte de boog, de begrenzer
Van die verontrustende cirkel, die zeer weerbarstige vijand
Leraar, onderwijst nijver zijn probleem

De wandelstok van Marokko, of: *een andere manier van penning verzamelen*

In de 13-de jaargang van De Beeldenaar, 1988, blz 270, verscheen een artikel onder bovenstaande titel. Het ging over een markante persoon uit Venlo, de in 1887 geboren Sjraar van den Akker. Na de Eerste Wereldoorlog diende hij in het Vreemdelingenlegioen en ontleende daar na terugkeer in Venlo zijn bijnaam “Marokko” aan. Hij zwierf door Venlo en omgeving, voorzien van zijn wandelstok die geheel met insignes, muntjes en penningen beslagen was. Zwaar aan de drank kon hij in beschonken toestand in de cafeetjes zijn gehoor over zijn ervaringen vertellen waarbij de penninkjes op zijn stok als bewijsmateriaal dienden. Na zijn dood in 1954 kwam de wandelstok tenslotte in het Limburgs Museum in Venlo terecht. Ik ken verzamelaars die minder moeite hoeven te doen om hun verzameling aan een museum te slijten.

Venlo kende overigens meer van dit soort uit de pas lopende figuren, onder meer ook Bertus Hummel en Pinda Wullum. Toen rond 1986 het graf van Bertus Hummel geruimd moest worden rees het idee om het voor het nageslacht in stand te houden. Dit werd gefinancierd door de uitgave van kleine beeldjes van drie bekende figuren, waaronder Marokko. Deze beeldjes werden vervaardigd door beeldend kunstenaar Hay Mansvelders (1935). In 1987 werden de drie beeldjes vergroot uitgevoerd en in de Jodenstraat te Venlo geplaatst. Daar kwam ik ze onlangs tegen en moest onmiddellijk aan het artikel uit De Beeldenaar denken. Trouwens: als u de Jodenstraat in noordelijke richting uitloopt komt u op de Oude Markt, alwaar een fraai beeld van Fons Bemelmans staat en als u dan toch in Venlo bent, combineer dat dan met een bezoek aan het museum Van Bommel-van Dam. En wandel vooral ook naar de brug over de Maas met de vier grote wachters van Tajiri.

Atelierbezoek: Karin Beek

Zaterdagmiddag 27 februari 2010 waren 27 penningliefhebbers te gast in het atelier van Karin Beek. Alleen al de reis naar het voormalige Rijperkolkgemeel een kilometer of zes ten noorden van Durgerdam is de moeite waard. De dichtstbijzijnde bushalte ligt op zes kilometer afstand en het wekt dus geen verbazing dat alle deelnemers per auto kwamen. Het atelier ligt schitterend aan een wijde kolk met vrij uitzicht over water en het Noord-Hollands polderlandschap. De omschrijving “gastvrij” doet de ontvangst tekort: we werden meteen

opgenomen in huis en atelier met alle zorg en comfort die denkbaar is. Karin's echtgenoot Willem begon met een verhaal over dit ingeklonken veengebied en de historie van het gebouw en naaste omgeving en daarna was het woord aan de beeldhouwster zelf, die vertelde over haar opleiding, haar drijfveren en haar werk. Menig anecdote gaf kleur aan het verhaal en bood ons inzicht in de kunstenaarswereld.

Natuurlijk hingen de deelnemers aan haar lippen. Karin maakt graag stevige beelden, veel van vrouwen en van dieren, met name schapen en vissen. Ze heeft in ongeveer 40 jaar een omvangrijke productie bereikt en daar konden we uitgebreid kennis van nemen.

Prangende vraag: heeft Karin ook penningen gemaakt? Daar deed ze bescheiden over: ze heeft een heel aardige verzameling penningen van andere penningmakers (en die mochten we uiteraard ook bekijken), maar ze heeft zelf toch ook een paar heel aardige penningen gemaakt en die lagen ook tentoongesteld om in de hand te nemen en te beoordelen.

Links ziet u een zijde van een recente "schapen" penning, rechts een zijde van een eveneens recente geboorte-penning. U ziet daar de beide ouders (verwoede zeilers) op hun zeilschip en met hun initialen in de top van het zeil. Beide penningen zullen binnenkort besproken worden in de rubriek Penningnieuws van De Beeldenaar.

Een prachtig overzicht over het werk van Karin Beek vindt u op www.karinbeek.nl

EINDE VAN DIT NUMMER VAN KEERZIJDE